

Funcții definite de utilizator. View. Trigger. Cursoare

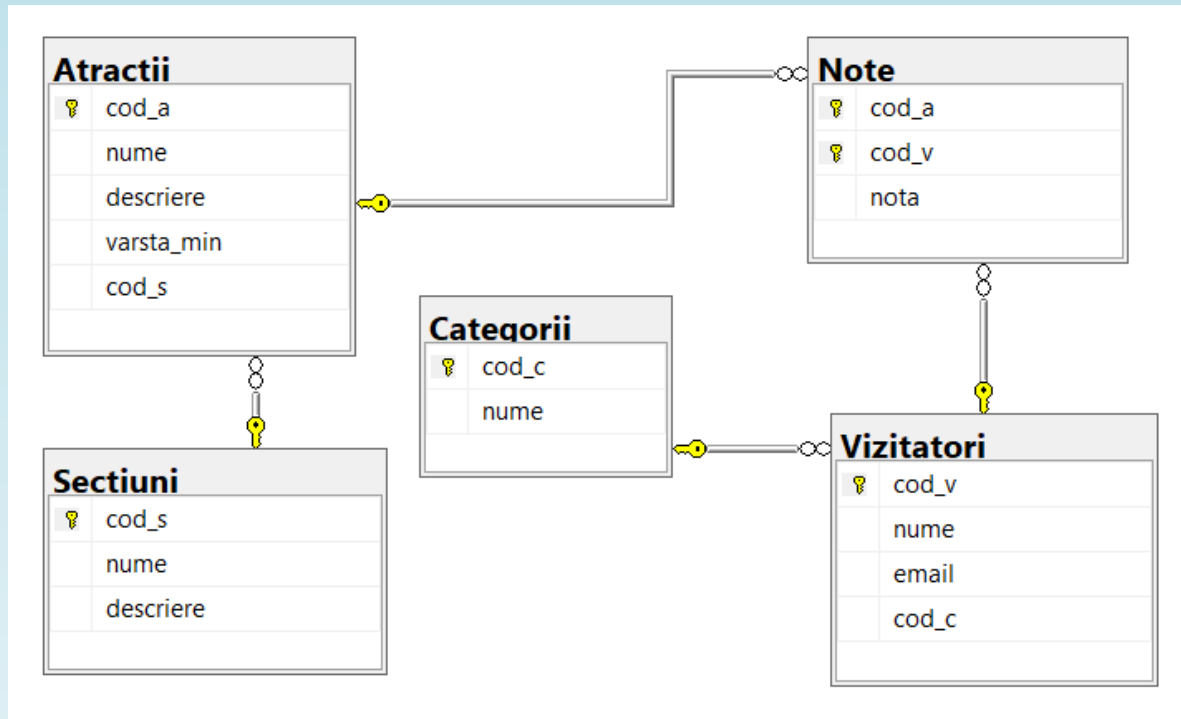
SEMINAR 4

Funcții definite de către utilizator

- Microsoft SQL Server oferă posibilitatea de a crea **funcții** care pot fi mai apoi folosite în **interogări**
- Funcțiile definite de utilizator:
 - **returnează o valoare simplă** (sau un **tabel**)
 - pot avea **parametri de intrare**
- În Microsoft SQL Server sunt disponibile **trei** tipuri de funcții definite de utilizator:
 - Funcții **scalare** (returnează o **singură valoare**)
 - Funcții **inline table-valued** (returnează **un tabel**)
 - Funcții **multi-statement table-valued** (returnează **un tabel**)

Funcții definite de către utilizator

- Se dă o bază de date având următoarea structură:

Funcții definite de către utilizator

- Următoarea funcție **scalară** verifică dacă numele unei categorii există în tabelul *Categorii*:

```
CREATE FUNCTION ExistaCategorie(@nume VARCHAR(70))  
RETURNS BIT AS  
  
BEGIN  
  
IF(EXISTS(SELECT * FROM Categorie WHERE nume=@nume))  
    RETURN 1;  
  
RETURN 0;  
  
END;  
  
GO  
  
--Apelul funcției  
PRINT dbo.ExistaCategorie('elevi');
```

Funcții definite de către utilizator

- Vom **modifica** definiția funcției astfel încât valoarea returnată să fie de tipul **VARCHAR(20)**:

```
ALTER FUNCTION ExistaCategorie(@nume VARCHAR(70))
```

```
RETURNS VARCHAR(20) AS
```

```
BEGIN
```

```
IF(EXISTS(SELECT * FROM Categorie WHERE nume=@nume))
```

```
    RETURN 'Exista';
```

```
RETURN 'Nu exista';
```

```
END;
```

```
GO
```

```
--Apelul funcției
```

```
PRINT dbo.ExistaCategorie('elevi');
```

Funcții definite de către utilizator

- Dacă dorim să ștergem funcția, vom folosi instrucțiunea **DROP FUNCTION**:

--Ștergerea funcției

```
DROP FUNCTION dbo.ExistaCategorie;
```

Funcții definite de către utilizator

- Funcțiile definite de utilizator de tip **inline table-valued** returnează **un tabel** în locul unei singure valori
- Pot fi folosite oriunde poate fi folosit un tabel, de obicei în clauza **FROM** a unei interogări
- O funcție definită de utilizator de tip **inline table-valued** conține o singură instrucțiune SQL
- O funcție definită de utilizator de tipul **multi-statement table-valued** returnează un tabel și conține mai multe instrucțiuni SQL, spre deosebire de o funcție **inline table-valued** care conține o singură instrucțiune SQL

Funcții definite de către utilizator

- Următoarea funcție de tipul **inline table-valued** returnează numele atracțiilor, nota primită și adresa de email a vizitatorului, pentru toate atracțiile care au vârsta minimă recomandată egală cu cea dată ca parametru:

```
CREATE FUNCTION ReturneazaNoteAtractii(@varsta_min INT)
```

```
RETURNS TABLE AS
```

```
RETURN SELECT A.nume, N.nota, V.email FROM Atractii A
```

```
INNER JOIN Note N ON A.cod_a=N.cod_a
```

```
INNER JOIN Vizitatori V ON N.cod_v=V.cod_v
```

```
WHERE A.varsta_min=@varsta_min;
```

```
--Apelul funcției
```

```
SELECT * FROM dbo.ReturneazaNoteAtractii(12);
```

Funcții definite de către utilizator

```
CREATE FUNCTION NoteAtractii(@email VARCHAR(100))  
RETURNS @NoteAtractii TABLE (atractie VARCHAR(100), email VARCHAR(100),  
nota REAL, tip_evaluare VARCHAR(10)) AS  
BEGIN  
INSERT INTO @NoteAtractii (atractie, nota, email)  
SELECT A.nume, N.nota, V.email FROM Atractii A INNER JOIN Note N ON A.cod_a=N.cod_a  
INNER JOIN Vizitatori V ON N.cod_v=V.cod_v WHERE V.email=@email;  
UPDATE @NoteAtractii SET tip_evaluare='pozitiva' WHERE nota>=5.0;  
UPDATE @NoteAtractii SET tip_evaluare='negativa' WHERE nota<5.0;  
RETURN;  
END;
```

Funcții definite de către utilizator

- Funcția **multi-statement table-valued** definită anterior primește ca parametru o valoare ce reprezintă adresa de email a unui vizitator și returnează **un tabel** care conține atracțiile evaluate de către vizitatorul respectiv
- Tabelul returnat conține numele atracției, nota primită, adresa de email a vizitatorului și **tipul evaluării**:
 - dacă **nota este mai mică decât 5**, atunci evaluarea va fi **negativă**
 - dacă **nota este mai mare sau egală cu 5**, atunci evaluarea va fi **pozitivă**)
- Funcția va fi apelată în modul următor:

```
SELECT * FROM dbo.NoteAtractii('andrei@gmail.com');
```

Exerciții

- 1) Să se creeze o funcție scalară care primește ca parametru numele unei categorii și returnează codul acesteia.
- 2) Creați o funcție de tip inline table valued care returnează toate înregistrările din tabelul *Sectiuni* al căror nume se termină cu o literă dată ca parametru de intrare și au cel puțin două caractere.

View

- Un **view** este un tabel virtual bazat pe result set-ul unei interogări
- Conține înregistrări și coloane ca un tabel real
- Un **view** nu stochează date, stochează definiția unei interogări
- Cu ajutorul unui **view** putem prezenta date din mai multe tabele ca și cum ar veni din același tabel
- De fiecare dată când un **view** este interogat, motorul bazei de date va recrea datele folosind **instrucțiunea SELECT** specificată la crearea **view-ului**, astfel că un **view** va prezenta întotdeauna **date actualizate**
- **Numele coloanelor** dintr-un **view** trebuie să fie **unice** (în cazul în care avem două coloane cu același nume provenind din tabele diferite, putem folosi un **alias** pentru una dintre ele)

View

- Sintaxa pentru crearea unui view:

```
CREATE VIEW view_name AS <select_statement>;
```

- Sintaxa pentru modificarea unui view:

```
ALTER VIEW view_name AS <select_statement>;
```

- Sintaxa pentru ștergerea unui view:

```
DROP VIEW view_name;
```

View

- Următorul view returnează numele atracțiilor, nota, numele și adresa de email a vizitatorilor:

```
CREATE VIEW vw_NoteAtractii
```

```
AS
```

```
SELECT A.nume AS atractie, N.nota, V.nume, V.email FROM Atractii A
```

```
INNER JOIN Note N ON A.cod_a=N.cod_a
```

```
INNER JOIN Vizitatori V ON N.cod_v=V.cod_v;
```

```
GO
```

```
--Interogarea view-ului
```

```
SELECT * FROM vw_NoteAtractii;
```

View

- Vom modifica definiția view-ului, astfel încât acesta să returneze doar înregistrările a căror note se găsesc în intervalul închis [5, 7]:

```
ALTER VIEW vw_NoteAtractii
```

```
AS
```

```
SELECT A.numa AS atractie, N.nota, V.numa, V.email FROM Atractii A
```

```
INNER JOIN Note N ON A.cod_a=N.cod_a
```

```
INNER JOIN Vizitatori V ON N.cod_v=V.cod_v
```

```
WHERE N.nota BETWEEN 5.0 AND 7.0;
```

```
GO
```

```
--Interogarea view-ului
```

```
SELECT * FROM vw_NoteAtractii;
```

View

- Când interogăm view-ul putem specifica explicit coloanele pe care dorim să le returnăm în result-set:

```
SELECT atractie, nota, nume, email FROM vw_NoteAtractii;
```

- Sau putem folosi * dacă returnăm toate coloanele în result-set:

```
SELECT * FROM vw_NoteAtractii;
```

- Dacă view-ul nu mai este necesar, poate fi șters folosind instrucțiunea **DROP VIEW**:

```
DROP VIEW vw_NoteAtractii;
```

View

- **Nu** se poate folosi clauza **ORDER BY** în definiția unui view (decât dacă se specifică în definiția view-ului clauza **TOP**, **OFFSET** sau **FOR XML**)
- Dacă dorim să ordonăm înregistrările din result-set, putem folosi clauza **ORDER BY** atunci când interogăm view-ul
- Pentru a afișa definiția unui view, putem folosi funcția **OBJECT_DEFINITION** sau procedura stocată **sp_helptext**:

```
PRINT OBJECT_DEFINITION(OBJECT_ID('schema_name.view_name'));  
  
EXEC sp_helptext 'schema_name.view_name';
```

View

- Se pot insera date într-un view doar dacă inserarea afectează un singur *base table* (în cazul în care view-ul conține date din mai multe tabele)
- Se pot actualiza date într-un view doar dacă actualizarea afectează un singur *base table* (în cazul în care view-ul conține date din mai multe tabele)
- Se pot șterge date dintr-un view doar dacă view-ul conține date dintr-un singur tabel
- Operațiunile de inserare într-un view sunt posibile doar dacă view-ul expune toate coloanele care nu permit valori NULL
- Numărul maxim de coloane pe care le poate avea un view este 1024

Exerciții

- 1) Creați un view care afișează toate înregistrările din tabelul *Categorii* al căror nume este egal cu 'pensionari' sau 'copii'.
- 2) Creați un view care afișează toate înregistrările din tabelul *Sectiuni* al căror nume începe cu litera C.
- 3) Creați un view care afișează numele vizitatorilor, nota și numele atracției.

Tabele sistem

- Tabelele sistem sunt niște tabele speciale care conțin informații despre toate obiectele create într-o bază de date, cum ar fi:
 - Tabele
 - Coloane
 - Proceduri stocate
 - Trigger-e
 - View-uri
 - Funcții definite de utilizator
 - Indecși

Tabele sistem

- Tabelele sistem sunt gestionate de către **server** (nu se recomandă modificarea lor direct de către utilizator)
- Exemple:

sys.objects – conține câte o înregistrare pentru fiecare obiect creat în baza de date, cum ar fi: procedură stocată, trigger, tabel, constrângere

sys.columns – conține câte o înregistrare pentru fiecare coloană a unui obiect care are coloane, cum ar fi: tabel, funcție definită de utilizator care returnează un tabel, view

sys.databases – conține câte o înregistrare pentru fiecare bază de date existentă pe server

Trigger

- Trigger-ul este un **tip special de procedură stocată** care se execută automat atunci când un anumit **eveniment DML** sau **DDL** are loc în baza de date
- **Nu** se poate executa în mod direct
- Evenimente DML:
 - INSERT
 - UPDATE
 - DELETE
- Evenimente DDL:
 - CREATE
 - ALTER
 - DROP
- Fiecare trigger (DML) aparține unui singur tabel

Trigger DML

- Sintaxa:

```
CREATE TRIGGER trigger_name
ON { table | view }
[ WITH <dml_trigger_option> [ ,...n ] ]
{ FOR | AFTER | INSTEAD OF }
{ [ INSERT ] [ , ] [ UPDATE ] [ , ] [ DELETE ] }
[ WITH APPEND ]
[ NOT FOR REPLICATION ]
AS { sql_statement [ ; ] [ ,...n ] | EXTERNAL NAME
<method specifier [ ; ] > }
```

Trigger

- **Momentul** execuției unui trigger
 - **FOR, AFTER** (se pot defini mai multe trigger-e de acest tip) – trigger-ul se execută după ce s-a executat evenimentul declanșator
 - **INSTEAD OF** – trigger-ul se execută în locul evenimentului declanșator
- Dacă se definesc mai multe trigger-e pentru aceeași acțiune (eveniment), ele se execută în **ordine aleatorie**
- Când se execută un trigger, sunt disponibile două **tabele speciale**:
 - **inserted**
 - **deleted**

Trigger pentru INSERT - Exemplu

- Următorul trigger are scopul de a împiedica adăugarea unor înregistrări noi în tabelul *Categorii*:

```
CREATE TRIGGER IntroducereCategorie  
ON Catorii  
INSTEAD OF INSERT  
AS  
BEGIN  
    RAISERROR('Momentan nu se pot insera date in acest tabel',16,1);  
END;
```

Trigger pentru DELETE - Exemplu

- Următorul trigger inserează fiecare înregistrare ștearsă din tabelul *Categorii* într-un tabel numit *CategoriiEliminate*:

```
CREATE TRIGGER EliminareCategorie  
ON Categorii  
AFTER DELETE  
AS  
BEGIN  
INSERT INTO CategoriiEliminate (cod_c, nume, data_si_or_eliminariei)  
SELECT cod_c, nume, GETDATE() FROM deleted;  
END;
```

Trigger pentru DELETE - Exemplu

- Instrucțiunea folosită la crearea tabelului *CategoriiEliminate* este următoarea:

```
CREATE TABLE CategoriiEliminate  
(cod_e INT PRIMARY KEY IDENTITY,  
  cod_c INT,  
  nume VARCHAR(70),  
  data_si_ora_eliminarii DATETIME  
);
```

Trigger pentru UPDATE - Exemplu

- Următorul trigger înregistrează într-un tabel numit *ModificariNote* toate modificările de note care au loc în tabelul *Note*:

```
CREATE TRIGGER ActualizareNota  
  
ON Note  
  
FOR UPDATE  
  
AS  
  
BEGIN  
  
INSERT INTO ModificariNote (cod_a, cod_v, nota_initiala, nota_actualizata,  
data_si_oră_actualizării) SELECT i.cod_a, i.cod_v, d.nota, i.nota, GETDATE()  
  
FROM inserted i INNER JOIN deleted d ON i.cod_a=d.cod_a AND i.cod_v=d.cod_v;  
  
END;
```

Trigger pentru UPDATE - Exemplu

- Instrucțiunea folosită la crearea tabelului *ModificariNote* este următoarea:

```
CREATE TABLE ModificariNote  
  
(cod_m INT PRIMARY KEY IDENTITY,  
  
cod_a INT,  
  
cod_v INT,  
  
nota_initiala REAL,  
  
nota_actualizata REAL,  
  
data_si_oră_actualizării DATETIME  
  
);
```

Clauza OUTPUT

- Cu ajutorul clauzei **OUTPUT** avem acces la înregistrările modificate, șterse sau adăugate
- În exemplul de mai jos se actualizează numele categoriei cu valoarea 'seniori' din tabelul *Categorii* și se afișează într-un result-set valoarea din coloana *cod_c*, valoarea veche a numelui (*deleted.num*), valoarea nouă a numelui (*inserted.num*), data curentă (GETDATE()) și numele login-ului care a realizat modificarea (USER_SNAME()):

```
UPDATE Categori SET nume='pensionari'  
  
OUTPUT inserted.cod_c, deleted.num nume_initial, inserted.num nume_actual,  
  
GETDATE() AS data_si_ora, USER_SNAME() AS server_user  
  
WHERE nume='seniori';
```

Cursoare

- Sunt anumite situații în care este necesară procesarea pe rând a fiecărei înregistrări dintr-un result-set
- Deschiderea unui cursor pe un result-set permite procesarea result-set-ului înregistrare cu înregistrare (se procesează o singură înregistrare la un moment dat)

Cursoare

- Cursoarele **extind** procesarea rezultatelor prin faptul că:
 - permit poziționarea la înregistrări specifice dintr-un result-set
 - returnează o înregistrare sau un grup de înregistrări aflate la poziția curentă din result-set
 - suportă modificarea înregistrărilor aflate în poziția curentă în result-set
 - suportă diferite niveluri de vizibilitate a modificărilor făcute de către alți utilizatori asupra datelor din baza de date care fac parte din result-set
 - permit instrucțiunilor Transact-SQL din script-uri, proceduri stocate și trigger-e accesul la datele dintr-un result-set

Cursoare

- Cursoarele Transact-SQL **necesită** anumite **instrucțiuni** pentru **declarare**, **populare** și **extragere** de date:
 - se folosește o instrucțiune **DECLARE CURSOR** pentru a declara cursorul și se specifică o instrucțiune **SELECT** care va produce result-set-ul cursorului
 - se folosește o instrucțiune **OPEN** pentru a popula cursorul, care execută instrucțiunea **SELECT** încorporată în instrucțiunea **DECLARE CURSOR**
 - se folosește o instrucțiune **FETCH** pentru a extrage înregistrări individual din result-set (de obicei **FETCH** se execută de multe ori, cel puțin o dată pentru fiecare înregistrare din result-set)

Cursoare

- dacă este cazul, se folosește o instrucțiune **UPDATE** sau **DELETE** pentru a modifica înregistrarea (acest pas este opțional)
- se folosește o instrucțiune **CLOSE** pentru a închide cursorul și a elibera unele resurse (cum ar fi result-set-ul cursorului și *lock*-urile de pe înregistrarea curentă)
- cursorul este încă declarat, deci poate fi deschis din nou folosind o instrucțiune **OPEN**
- se folosește o instrucțiune **DEALLOCATE** pentru a elimina referința cursorului din sesiunea curentă iar acest proces eliberează toate resursele alocate cursorului, inclusiv numele său (după acest pas, pentru a reconstrui cursorul este nevoie ca acesta să fie declarat din nou)
- cursoarele aflate în interiorul procedurilor stocate nu necesită închidere și eliminare, aceste instrucțiuni se execută automat când procedura stocată își încheie execuția

Cursoare

- Cursoarele Transact-SQL sunt extrem de eficiente atunci când sunt încorporate în proceduri stocate și trigger-e deoarece totul este compilat într-un singur plan de execuție pe server, deci nu există trafic pe rețea asociat cu returnarea înregistrărilor
- Operațiunea de a returna o înregistrare dintr-un cursor se numește **fetch**, iar în cazul cursoarelor Transact-SQL se folosește instrucțiunea **FETCH** pentru a returna înregistrări din result-set-ul unui cursor

Cursoare

- Instrucțiunea **FETCH** suportă un număr de opțiuni care permit returnarea unor înregistrări specifice:
 - **FETCH FIRST** – returnează prima înregistrare din cursor
 - **FETCH NEXT** – returnează înregistrarea care urmează după ultima înregistrare returnată
 - **FETCH PRIOR** – returnează înregistrarea care se află înaintea ultimei înregistrări returnate
 - **FETCH LAST** – returnează ultima înregistrare din cursor

Cursoare

- **FETCH ABSOLUTE n** – returnează a n-a înregistrare de la începutul cursorului dacă n este un număr pozitiv, iar dacă n este un număr negativ returnează înregistrarea care se află cu n înregistrări înaintea sfârșitului cursorului (dacă n este 0, nicio înregistrare nu este returnată)
- **FETCH RELATIVE n** – returnează a n-a înregistrare după ultima înregistrare returnată dacă n este pozitiv, iar dacă n este negativ returnează înregistrarea care se află înainte cu n înregistrări față de ultima înregistrare returnată (dacă n este 0, ultima înregistrare returnată va fi returnată din nou)

Cursoare

Comportamentul unui cursor poate fi specificat în două moduri:

- prin specificarea comportamentului cursoarelor folosind cuvintele cheie **SCROLL** și **INSENSITIVE** în instrucțiunea **DECLARE CURSOR** (SQL-92 standard)
- prin specificarea comportamentului unui cursor cu ajutorul tipurilor de cursoare
 - de obicei API-urile pentru baze de date definesc comportamentul cursoarelor împărțindu-le în patru tipuri de cursoare: **forward-only**, **static** (uneori denumit snapshot sau insensitive), **keyset-driven** și **dynamic**

Cursoare

- Declararea unui cursor – sintaxa ISO:

```
DECLARE cursor_name [ INSENSITIVE ] [ SCROLL ] CURSOR
```

```
FOR select_statement
```

```
[ FOR { READ ONLY | UPDATE [ OF column_name [ ,...n ] ] } ]
```

Cursoare

- Declararea unui cursor – sintaxa Transact-SQL:

```
DECLARE cursor_name CURSOR [ LOCAL | GLOBAL ]  
[ FORWARD_ONLY | SCROLL ]  
[ STATIC | KEYSET | DYNAMIC | FAST_FORWARD ]  
[ READ_ONLY | SCROLL_LOCKS | OPTIMISTIC ]  
[ TYPE_WARNING ]  
FOR select_statement  
[ FOR UPDATE [ OF column_name [ ,...n ] ] ]
```

Cursoare - Exemplu

```
DECLARE @nume VARCHAR(100), @email VARCHAR(100), @categorie VARCHAR(70);  
DECLARE cursorvizitatori CURSOR FAST_FORWARD FOR  
SELECT V.num, V.email, C.num FROM Vizitatori V INNER JOIN Categori C ON  
V.cod_c=C.cod_c;  
OPEN cursorvizitatori;  
FETCH NEXT FROM cursorvizitatori INTO @nume, @email, @categorie;  
WHILE @@FETCH_STATUS=0  
BEGIN  
PRINT 'Vizitatorul '+@nume+ ', '+@email+ ' face parte din categoria '+@categorie;  
FETCH NEXT FROM cursorvizitatori INTO @nume, @email, @categorie;  
END  
CLOSE cursorvizitatori;  
DEALLOCATE cursorvizitatori;
```

Exerciții

- 1) Creați un trigger care împiedică execuția operațiilor de ștergere din tabelul *Categorii* și afișează un mesaj corespunzător.
- 2) Pentru baza de date creată în primul laborator, găsiți un scenariu de utilizare a unui trigger DML pentru operația de insert, update sau delete. Creați și testați acest trigger.

Bibliografie

- <https://learn.microsoft.com/en-us/sql/t-sql/statements/create-function-transact-sql?view=sql-server-ver16>
- <https://learn.microsoft.com/en-us/sql/t-sql/statements/create-view-transact-sql?view=sql-server-ver16>
- <https://learn.microsoft.com/en-us/sql/t-sql/queries/output-clause-transact-sql?view=sql-server-ver16>
- <https://learn.microsoft.com/en-us/sql/t-sql/statements/create-trigger-transact-sql?view=sql-server-ver16>
- <https://learn.microsoft.com/en-us/sql/relational-databases/cursors?view=sql-server-ver16>
- <https://learn.microsoft.com/en-us/sql/relational-databases/system-catalog-views/catalog-views-transact-sql?view=sql-server-ver16>